

Wilfrid Hindle: Angleško pismo

Mogoče še ni bilo dobe, ko bi bilo med Angleži toliko zanimanja za knjige kakor danes. Izdaj je na tisoče in izhaja mnogo takih časopisov, ki se pečajo samo z literaturo. Vendar bi se moglo trditi, da se literatura v strogem pomenu besede v Angliji še vedno zanemarja. Knjige, ki se izdajajo, in kritike, ki se o teh knjigah pišejo, večinoma nimajo pravice, da bi jih označili kot literarne. To so knjige, ki se pečajo z zgodovino, s politično ekonomijo, s potnimi spomini in pa kopa manjvrednih romanov, iz prave literature in poezije, iz lepe književnosti skoraj ničesar. «The Times Literary Supplement», med angleškimi književniki najbolj razširjeni organ, nam to izpričuje in na tucatih njegovih strani sečitajo le poročila o zgodovinskih, političnih in potnih knjigah; kritike o poeziji so redke, edinole od časa do časa kakšna kritika o kritičnem delu in to po večini slabša kakor pa knjiga sama, za katero gre. V tem oziru — to je treba priznati — ravna urednik «The Times Literary Supplement» prav. Anglež se malo zanima za literaturo. Njega interesira zgodovina (zlasti zgodovina tega stoletja), interesirajo ga memoarji državnikov in pa romani. Monumentalno Spenglerjevo delo je vzbudilo v Angliji zelo živahno zanimanje, dasi smemo reči — kakor je bilo svoj čas duhovito rečeno o velikih angleških klasikih —, da je to knjiga, o kateri se bolj govori, kakor se pa knjiga sama čita. Tudi memoarji polkovnika Housea, skrivnostnega moža Zedinjenih držav, so našli zelo veliko število čitateljev. Med najnovejšimi zgodovinskimi knjigami je na književnem trgu zelo dobro šla «England» dekana Inge-a. Prodajala se je bolje, kakor pa zasluži. Ta knjiga je pisana pristransko in zelo čudno stališče avtorjevo sili povsod v ospredje. Častitljivi dekan Inge se malo briga za dejstva, kadar se ne strinjajo z njegovimi fantastičnimi teorijami, in opozorilo se je že na več mest, kjer je pokazal skoraj neverjetno neznanje v zgodovini svoje domovine. Vendar je vredno, da jo prečitajo tisti, ki bi hoteli razumeti kos sodobne angleške psihologije.

Med deli iz čiste literature zavzemajo kritike veliko število in pri tej točki moram omeniti Michaela Badleira delo «Trollope: A Commentary». Anthony Trollope je bil pisatelj devetnajstega stoletja, pravega angleškega duha. Po pravici rečeno, je bil on tako zelo sin devetnajstega stoletja, da je kesneje njegova reputacija trpela in da je neznan v svoji lastni deželi. On je imel vse vrline in napake buržuazije iz dobe kraljice Viktorije in nihče ni

bolj spretno in točno kakor pa on sam naslikal razreda, kateremu je pripadal.

Tuja književnost je v poslednjem času obrnila nase precej pozornosti. Zanimanja za delo velikih ruskih romanopiscev Dostojevskega in Tolstega je bilo vedno dovolj. Sedaj se pa začanja vzbujati zanimanje, kakor vse kaže, tudi za druge ruske pisatelje, kakor n. pr. za Puškina in Gogolja. Izšli sta o teh dveh avtorjih dve knjigi v seriji «Književna republika». Eno je objavil princ Mirsky, drugo pa Janko Lavrin. Največji literarni uspeh sta leta 1926. dosegla tudi dva prevoda, in sicer Maupassantove povesti — Maupassant je imel v Angliji vedno obilo čitateljev — in Žid Süss Liona Feuchtwangerja. Prav tako z uspehom je bila prevedena in pred kratkim v Londonu ljubko vprizorjena *Uspavanka* (G. Martinez de Sierra). Prav zares se nam ne more več očitati, da bi nam bil okus omejen z obalami našega otoka.

Kar se tiče literature v pravem pomenu besede (kakor sem že dejal), je ni v Angliji več. Značilno je, da je napisal enega naj-interessantnejših romanov v letu 1926. «*Thunder on the Left*» Christopher Morley — Amerikanec. Vse ostalo so prijetno gostoleči poetiči in pa «literarni razpečevalci». Mogoče, da nas bo postavilo novo leto na naše stare pozicije. Upajmo!

(Iz angleškega rokopisa prevel M. Š.)

Ferdo Kozak: Skrivnost naše hiše

(Nadaljevanje in konec.)

III.

Ce bom odslej molčal o beli deklici in o svojih mislih po njenem odhodu, nikakor ne pomeni, da je pala v vodo pozabljenja, brez sledu, kakor bi se utrnila senca v nočni hlad. Mislil sem nanjo večkrat in zraven o vseh tistih lokah svoje mladosti, ki jih je preletel njen pojav. Toda močnejša od tega spomina je postala sedanost, ki je brzela pred mojimi očmi v neznano smer in ki mi je od dne do dne sipala v srce večji strah in večjo skrb. Oboje je čulo nad našo hišo kakor ob uri velike nevarnosti, ki so jo oznanjali mojim slutnjam vali prijateljevega življenja, prelivajoči se kakor mimogrede na naše dvorišče. Njega samega sem od dne najinega razgovora sploh malokdaj videl, ker je živel večjidel izven hiše, svoj poseben svet. Mnogo nisem vedel o njem, toda poizkušal sem otipati vsaj njegov obraz.

Prijatelj je zaživel zunaj svoje življenje. To mi je bilo kmalu jasno. V mestu je našel svet, ki ga je popolnoma osvojil in mu je on sam posvetil vso pozornost. Domov je hodil izključno le proti